

Opgave 3 Kostenpost

De overheid van een land vindt het belangrijk dat brievenpost dagelijks wordt bezorgd tegen een voor iedereen betaalbare prijs en heeft PostNV een tijdelijk wettelijk monopolie gegeven. PostNV streeft naar maximale totale winst. De winstgevendheid van brievenpost komt onder druk te staan, omdat gezinnen en bedrijven brievenpost steeds vaker vervangen door e-mail en andere digitale communicatievormen.

Bureau Economisch Onderzoek (BEO) onderzoekt de markt van brievenpost en de effecten van de afgenomen vraag naar brievenpost. Daartoe hanteert het BEO onderstaand model.

$$Q_{V0} = -500P + 1.225$$

$$Q_{V1} = -500P + 1.125$$

$$TK = 0,66Q + 300$$

waarbij:

Q_{V0} = aantal bezorgde brieven in miljoenen in de uitgangssituatie

Q_{V1} = aantal bezorgde brieven in miljoenen bij afgenomen behoefte

TK = totale kosten in miljoenen euro's

P = prijs per brief in euro's

In de uitgangssituatie worden er 447,5 miljoen brieven bezorgd. BEO rekent in het model met een prijs van € 1,56 (afgerond).

- 2p 12 Toon met een berekening aan dat de vraag naar brievenpost in de uitgangssituatie prijselastisch is. Ga daarbij uit van een tariefsverlaging van 10%.

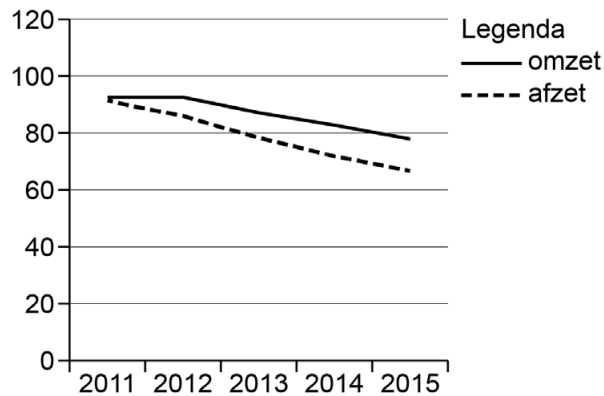
PostNV streeft naar maximale winst, maar aandeelhouders willen daarbij dat de winst per product minstens 10% van de gemiddelde totale kosten is.

- 3p 13 Toon met een berekening aan dat de winst per product in de **nieuwe** situatie lager is dan 10% van de gemiddelde totale kosten (GTK).

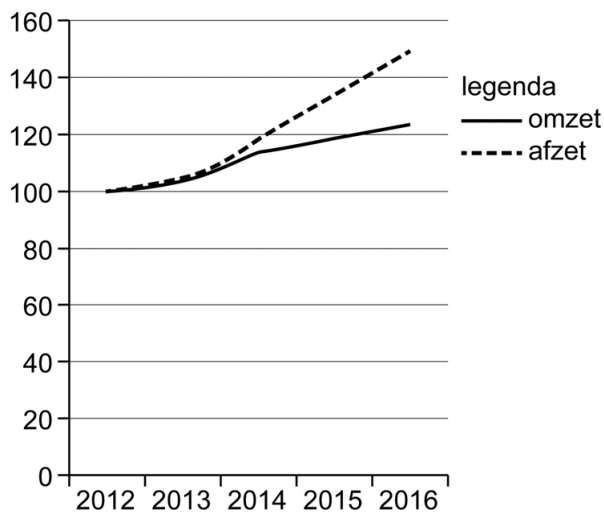
Econoom Van Gorkum reageert: "Uit marktonderzoek blijkt dat in de nieuwe situatie, consumenten en bedrijven prijselastisch reageren bij een verhoging van het posttarief en prijsinelastisch bij een verlaging van het tarief."

- 2p 14 Leg uit of het mogelijk is om de omzet te verhogen door een aanpassing van het posttarief.

Figuur 1 Indexcijfers afzet en omzet van PostNV op de brievenpostmarkt (2010 = 100)

Figuur 2 Indexcijfers afzet en omzet van PostNV op de pakketbezorgingsmarkt (2012 = 100)

Naast brievenpost is PostNV ook actief in pakketbezorging waar PostNV een grote speler is. Het is daarom mogelijk dat PostNV aan kruissubsidie heeft gedaan om de concurrentiepositie op de markt van pakketbezorging te versterken. Kruissubsidie betekent dat PostNV brievenpost relatief duurder maakt om pakketpost relatief goedkoper te maken om zo beter te kunnen concurreren op de markt van pakketpost.

- 2p **15** Leg op basis van figuur 1 en 2 uit hoe er kan worden afgeleid dat er sprake kan zijn geweest van kruissubsidie.

Tussen de overheid en PostNV is er sprake van een principaal-agent probleem. De mededingingsautoriteit is daarom door de overheid aangesteld als toezichthouder.

- 3p **16** Beschrijf het principaal-agent probleem tussen PostNV en de overheid én leg uit hoe toezicht van de mededingingsautoriteit dit kan verminderen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.